

پروژه‌های مصاحبه می‌تواند برای جستجو و کشف وقایع تاریخی نیز استفاده شود. همایش سالانه بین‌المللی ژئوفیزیک «ایگی» را به عنوان یکی از بزرگ‌ترین رویدادهای علمی چندملیتی قرن بیستم در نظر بگیریم. تا اواسط ۱۹۵۷، حتی پیش از راه‌اندازی اسپوتنیک، ایگی از هزاران دانشمند و از ۶۶ ملیت تشکیل می‌شد که در طیف وسیعی از علوم فیزیکی محیط زیست مشغول به کار بودند

شفاهی پیشرفته به مورخانی نیاز دارد که با دقت به این مسئله فکر کنند که چه پرسش‌هایی را دقیقاً می‌توان مطرح کرد، چه موضوعی وجود دارد که در تلاش‌های پیشین، به طور کافی به آن توجه نشده است و چه نوآوری‌های جسورانه و برجسته جدیدی، آینده روشن‌تری را نوید می‌دهد. زمانی که تاریخ اجتماعی و کار شکوفا شد، مورخان علوم نیز متوجه شدند که مجموعه مصاحبه‌های قبلی، غالباً به طور اختصاصی بر فرهیختگان مشهور تمرکز داشته است. پروژه‌هایی که در دهه‌های ۱۹۶۰ و ۱۹۷۰ آغاز شدند نقش زنان، اقلیت‌ها، تکنسین‌ها، همسران، و مدیران آزمایشگاه‌ها، دانشگاه‌ها، جوامع حرفه‌ای، ابزارفروشی‌ها و ادارات دولتی را به طور قابل ملاحظه‌ای نادیده گرفتند. به طور قطع اداره مصاحبه‌ها با افراد مسئول در جنبه‌های حساس سیاسی-راهبردی علوم جدید، کارسختی است و مشکلاتی را به همراه دارد. بسیاری از اعضای بخش‌های علمی که به امنیت ملی مربوط می‌شود هنوز در رابطه با جزئیات فعالیت‌های خود در جنگ سرد صحبت نکرده‌اند. تنها در سال‌های اخیر چندین پروژه تاریخی شفاهی آغاز شد تا دانشمندان آمریکایی فعالیت‌های دفاعی را در طول جنگ سرد، ثبت و مستند کنند. دانشمندان دانشگاهی نیز که تعهد یا مسئولیتی محرمانه را انتخاب کرده‌اند در رابطه با عنوان برخی مسائل بی‌میل هستند. پروژه‌های مصاحبه می‌تواند برای جستجو و کشف وقایع تاریخی نیز استفاده شود. همایش سالانه بین‌المللی ژئوفیزیک «ایگی» را به عنوان یکی از بزرگ‌ترین رویدادهای علمی چندملیتی قرن بیستم در نظر بگیریم. تا اواسط ۱۹۵۷، حتی پیش از راه‌اندازی اسپوتنیک، ایگی از هزاران دانشمند و از ۶۶ ملیت تشکیل می‌شد که در طیف وسیعی از علوم فیزیکی محیط زیست مشغول به کار بودند. اطلاعات نسبتاً خوبی در رابطه با تأثیری که «ایگی» بر علوم و سیاست خارجه در ایالات متحده، کانادا و اروپای غربی داشته، موجود است. اما جای تعجب دارد که چگونه این رویداد بزرگ بر برنامه‌های پژوهشی و اقتصاد سیاسی علوم در اتحاد شوروی، امریکای لاتین، صحرای آفریقا یا شرق دور تأثیر گذاشته است. هنوز شواهد کمی در رابطه با دیدگاه‌های دانشمندان پیشگام شوروی در قبال شرکت در ایگی ۱۹۵۷-۵۸ وجود دارد. همچنین، میزان همکاری دانشمندان شوروی و چین کمونیستی یا اینکه چگونه استبداد

سیاسی بر توانایی دانشمندان شوروی برای شرکت در جلسات و مبادلات بین‌المللی علمی تأثیر گذاشته است نامشخص است. به علاوه، هنوز توجه تاریخی کمی به اشاعه دانش به ملت‌های کمتر توسعه یافته و پیگیری پژوهش خارج از غرب در کشاورزی، تاریخ طبیعی، علوم شایلات، و زمینه‌های دیگر شده است. در این شرایط، آنچه بیشترین کمک را به ما می‌کند تا عوامل پیچیده فنی، ابزاری، فکری، اجتماعی، سازمانی، و سیاسی را درک کنیم که علوم غربی را شکل داده است، برنامه‌های تاریخ شفاهی هستند. پس از حملات تروریستی یازدهم سپتامبر ۲۰۰۱، انتشار اطلاعات حساس با سرعت کمتری صورت گرفت و برخی اسناد گروهی مجدداً طبقه‌بندی و محرمانه شد. اما پژوهشگران حتی وقتی با فایل‌هایی کار می‌کنند که غیرمحرمانه شده بودند با مشکل دیگری مواجه می‌شدند که مختص دوران مدرن است: اغلب بایگانی‌ها بسیار پرشمار و حجیم هستند و مورخان را گیج می‌کند. البته دانشمندان امروزی، در تغییر اطلاعات از مکتوب به دیجیتال، دیجیتال، از کل سال‌های دهه ۱۹۷۰ جلوتر هستند. در تمام این شرایط، مصاحبه‌های بایگانی شده، نقش مهمی را می‌توانند ایفا کنند. «لیلیان هادسون» بر اهمیت تاریخ شفاهی در ارائه راهنمایی برای اسناد مهم مجموعه‌های بزرگ تأکید دارد و معتقد است با شیوه‌های دیگر، نمی‌توان چنین اسنادی را بررسی کرد.

■ دستاورد مصاحبه

مصاحبه‌ها به ما امکان می‌دهند که باید به چه چیزی و کجا نگاه کنیم و همچنین میزان اهمیت هر کدام را مشخص می‌کند. «ساموئل هیز»